

การบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่
The Education Management for Local Learning of Tambon Watket,
Muang District, Chiang Mai for Early Childhood Development of
Chiang Mai Municipality Child Development Center

วันทนี ใจเฉพาะ ¹

Wantanee Jaichapor

E-mail: Nampopo@gmail.com

ชไมมน ศรีสุรักษ์ ²

Chamaimon Srisurak

ศิริมาศ โกศลยัพิต ²

Sirimas Kosanpipat

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับใช้เป็นฐานข้อมูลในการหาวิธีการจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง และ 4) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบ PDCA ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนวัดเกตมีผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 4 ท่าน ที่ได้รับการยืนยันจากชุมชนว่า เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถจริง จากข้อมูลที่ได้มาประชุมผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาเป็นคู่มือสำหรับการบริหารจัดการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษามีความเห็นชอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.75) หลังจากทีนักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ตามเนื้อหา คู่มือ นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ซึ่งผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.63) โดยปัญหาที่พบ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ยังขาดการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต ซึ่งเป็นตำบลที่สถานศึกษาตั้งอยู่ให้เป็นปัจจุบัน รวมไปถึงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ยังไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขข้อมูล

คำสำคัญ: การบริหารจัดการศึกษา, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, การพัฒนาเด็กปฐมวัย, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the data on the localized materials in learning of Wat Ket Subdistrict, Muang District, Chiang Mai Province to be the information for developing the educational management of the Local learning, 2) to develop preschoolers in Child Development Center in Chiang Mai Municipality, 3) to estimate the parent's satisfactions, and 4) to study the problems and obstacles by using PDCA cycle. The data were analyzed for frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

¹ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

The results of this study revealed that there were only 4 people of folk scholars in the community of Wat Ket, who were accepted as the expert scholars. The agreement of school boards was used as the educational administration guideline.

Generally, the agreement of the school boards was at a high level ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.75). The school-records of students who were the target groups of this study were developed in the good ways, from checking of the pre-test and post-test. The satisfaction of the students' parents was at a high level ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.63). The problems were found that the localized materials in learning of Wat Ket Subdistrict where was the located place of the Child Development Center under Chiang Mai Municipality had not been surveyed and updated. Furthermore, the localization of curriculum had not been improved.

Keywords: Educational Administration, the localized materials in learning, Development of Pre-School Children, Child Development Center

บทนำ

การบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ จากข้อมูลรายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2559 พบว่า ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดแบบแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเขตตำบลพื้นที่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ตั้งอยู่ให้เป็นปัจจุบัน การนำข้อมูลที่ได้อ้างอิงเป็นฐานข้อมูลร่วมประชุมกับคณะกรรมการสถานศึกษาสำหรับพัฒนาเป็นคู่มือการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นแนวทางสู่การนำไปใช้ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน

โดยแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ผ่านการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ เด็กจะต้องเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปหาไกลตัว และเป็นรูปธรรมไปหานามธรรม ซึ่งสัมพันธ์กับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, น. 25-26) โดยกล่าวไว้ว่า ให้เด็กปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวโดยเฉพาะเด็กปฐมวัย และสิ่งแวดล้อมที่เด็กเคยพบเห็น เคยชินมากที่สุดจะต่อยอดไปสู่ความเข้าใจและการเรียนรู้ขั้นสูงได้ดี คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับประโยชน์ที่เด็กจะได้รับหากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดีขึ้นให้มีระบบและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553) ว่าด้วยเรื่องแนวคิดหลักที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มุ่งสู่มาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 4 ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากร 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และสร้างเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 4) และยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัย และวิธีการดำเนินงานของผู้วิจัยอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับใช้เป็นฐานข้อมูลในการหาวิธีบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ได้เรียนรู้จากผลการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่
4. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณ ในการหาวิธีการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.2 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้มาโดยวิธีเจาะจง ได้แก่

- 1) กลุ่มผู้ทรงภูมิปัญญาของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 คน ได้แก่
 - ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อและศาสนา เรื่อง ความเชื่อในศาสนาพุทธ ผู้ทรงภูมิปัญญาที่ได้รับการยกย่องจากชุมชน คือ พระรังสิมันต์ ฉายาญาณโสภโณ
 - ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประเพณีและพิธีกรรม เรื่อง เครื่องสักการะล้านนา ผู้ทรงภูมิปัญญาที่ได้รับการยกย่องจากชุมชน คือ อาจารย์ดาวประกาย บัวล้อม
 - ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารและผักพื้นบ้าน เรื่อง อาหารเมืองเหนือ ผู้ทรงภูมิปัญญาที่ได้รับการยกย่องจากชุมชน คือ แม่จันทร์ทิพย์ ทับทิมศรี
 - ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม เรื่อง การฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิง (เชิง) ผู้ทรงภูมิปัญญาที่ได้รับการยกย่องจากชุมชน คือ คุณลุงสมหวัง ฤทธิเดช

2) คณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์ของหน่วยงาน ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา 1 คน หัวหน้าสถานศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน ผู้แทนชุมชน 1 คน ผู้นำทางศาสนา จำนวน 1 คน ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน และครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 7 คน ในปีการศึกษา 2560 รวมทั้งหมด 16 คน

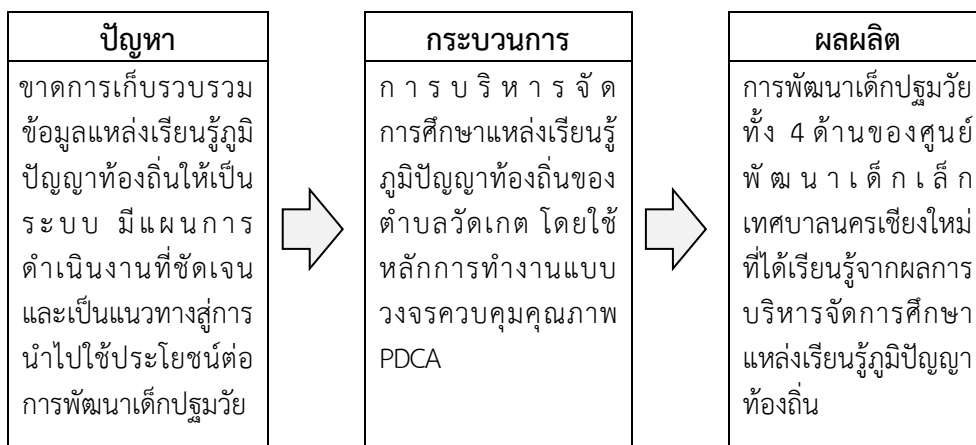
3) เด็กปฐมวัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2560 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 24 คน

4) ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 120 คน

1.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบล วัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยมีเนื้อหา 4 ด้านที่ได้รับการถ่ายทอดจากผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น 4 ท่านที่ได้รับการยกย่องจากชุมชน โดยการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นครั้งนี้ใช้แนวคิดทฤษฎีการบริหารแบบวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA ตามแนวคิดของ วอล์ทเทอร์ ชิวฮาร์ท (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2542, น. 188-190)

1.4 ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาดำเนินการในปีการศึกษา 2560 (พฤษภาคม 2559 ถึง มีนาคม 2560)

2. กรอบแนวคิดการวิจัย

3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- 3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- 3.2 แบบสอบถามของคณะกรรมการสถานศึกษา และประเด็นการสนทนากลุ่ม
- 3.3 แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเนื้อหาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- 3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน
- 3.5 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 4.2 สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษา
- 4.3 นำร่างเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานวิจัย จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
- 4.4 นำเครื่องมือที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงของเนื้อหา
- 4.5 นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงของเนื้อหาแล้ว จัดพิมพ์เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในงานวิจัยของนักศึกษาในสังกัดกลุ่มเป้าหมาย
- 5.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อกลุ่มเป้าหมาย
- 5.3 เมื่อได้รับอนุญาตจากกลุ่มเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้
 - 1) ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลากลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้วยตนเอง
 - 2) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ และยืนยันความถูกต้องของเนื้อหาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในงานวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เมื่อผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แล้ว ทำการถอดเทปข้อมูลเพื่อยืนยันความถูกต้องของเนื้อหา พิจารณาประเด็นจากการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดประสงค์และขอบเขตของการวิจัยที่กำหนด จัดหมวดหมู่ข้อมูลสังเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบตาราง

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติ ได้แก่ แบบสอบถามของคณะกรรมการสถานศึกษา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สำหรับนักเรียน และ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง โดยหาค่า ดังนี้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t- test ประกอบคำบรรยายสรุป

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ชุมชนวัดเกตมีผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 4 ท่าน ที่ได้รับการยืนยันจากชุมชนว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถจริง และคณะกรรมการสถานศึกษามีความเห็นชอบในการประชุมให้นำข้อมูลผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนวัดเกตมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาเป็นคู่มือสำหรับการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งมีความเห็นชอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75

2. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมของครูเนื้อหาตามคู่มือ นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยทำแบบทดสอบก่อนเรียนค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.18 และคะแนนนักเรียนเมื่อทำแบบทดสอบหลังเรียน หลังจากที่ได้เรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 9.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78

3. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

4. ปัญหาที่พบในการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ยังขาดการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต ซึ่งเป็นตำบลที่สถานศึกษาตั้งอยู่ให้เป็นปัจจุบัน รวมไปถึงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษายังไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขข้อมูล

อภิปรายผลการวิจัย

จากการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้อภิปรายผล แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

1. จากการศึกษาบริบทชุมชนวัดเกต ซึ่งเป็นตำบลที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ตั้งอยู่ และยังขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน โดยได้รับการแนะนำผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นที่ยอมรับของชุมชน เป็นผู้เชี่ยวชาญภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความรู้ความสามารถจริง โดยสอบถามข้อมูลและได้รับคำยืนยันจากผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม, ครูผู้รับผิดชอบงานชุมชนและศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม รวมถึงประธานชุมชนวัดเกตการามพบว่า มีผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 4 ท่าน ใน 4 ด้าน

จากนั้นผู้วิจัยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งในการประชุมใช้แบบสอบถาม และวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อชี้แจงข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนวัดเกตมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาเป็นคู่มือสำหรับการบริหารจัดการศึกษา ในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาได้มีมติในที่ประชุมให้เลือกเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ในคู่มือ เรื่อง อาหารเมืองเหนือ ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียน เป็นเรื่องของอาหารการกินของคนในชุมชนเพื่อการดำรงชีวิต ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาคู่มือตามคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน และเก็บข้อมูลขั้นตอนต่อไป ได้แก่ ปรับเปลี่ยนรูปภาพให้สอดคล้องกับหัวข้อ, ตรวจสอบคำผิดในเอกสาร, ชี้แจงรายละเอียดในการ

ใช้คู่มือ, เพิ่มรายชื่อผู้ดำเนินงานและคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษามีความเห็นชอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 หากพิจารณาเป็นรายข้อจะพบปัญหาซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อันดับแรกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ยังขาดการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต ซึ่งเป็นตำบลและชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ รองลงมายังมีปัญหาการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน โดยครูได้มีการนำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนไปเผยแพร่ให้แก่เด็ก แต่ขาดการรวบรวมข้อมูลที่เป็นหลักฐานและการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดการจัดกิจกรรม หรือส่งเสริมให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกตในการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมไปถึงการประยุกต์ความรู้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกตกับการใช้ชีวิตประจำวันของผู้เรียน และยังขาดการจัดทำคู่มือแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกตเพื่อความสะดวกต่อการค้นหาข้อมูลเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วย

2. จากการศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ได้เรียนรู้จากผลการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยนักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมของครูเนื้อหาตามคู่มือ นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยทำแบบทดสอบก่อนเรียนค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.18 และคะแนนนักเรียนเมื่อทำแบบทดสอบหลังเรียน หลังจากที่ได้เรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 9.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 ซึ่งสัมพันธ์กับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, น. 25-26) โดยกล่าวไว้ว่าให้เด็กปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมใกล้เคียงตัวโดยเฉพาะเด็กปฐมวัย และสิ่งแวดล้อมที่เด็กเคยพบเห็น เคยชินมากที่สุดจะค่อยๆ ไปสู่ความเข้าใจและการเรียนรู้ขั้นสูงได้ คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ซึ่งจากการทดลองนำเด็กไปเรียนรู้ตามเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ในคู่มือพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีระดับสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากกว่าการเรียนในห้องเรียน อีกทั้งนักเรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยหลังจากผู้วิจัยได้นำนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน ไปเรียนรู้เรื่อง อาหารเมืองเหนือจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต ผู้วิจัยได้ทำเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้ปกครองได้แสดงความพึงพอใจของตนเองจากการประเมินหลังจากได้ทราบการชี้แจงรายละเอียดในที่ประชุมผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้นหลังจากนำนักเรียนไปทดลองเรียนรู้ตามเนื้อหาในคู่มือ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้ปกครองมีความไว้วางใจ และเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ในครั้งนี้ ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้ปกครองเห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดการจัดลำดับขั้นตอนการดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา เลื่อมเงิน (2550, น. 21) กล่าวถึงความพึงพอใจเป็นสภาพความรู้สึก ความชอบ ความพอใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บ่งบอกถึงผลงานของหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นงานเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาหรือการให้บริการ ผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้ผู้ปกครองหรือผู้มาใช้บริการเกิดความพึงพอใจด้วย เพราะความเจริญก้าวหน้าของงานบริการเป็นปัจจัยที่สำคัญประการแรกที่เป็นตัวบ่งชี้ ก็คือจำนวนผู้ปกครองหรือจำนวนนักเรียนผู้มาใช้บริการ ดังนั้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและ ผู้มาใช้บริการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. จากการศึกษาปัญหา อุปสรรคการบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ พบปัญหาและ

อุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ยังขาดการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต ซึ่งเป็นตำบลที่สถานศึกษาตั้งอยู่ให้เป็นปัจจุบัน รวมไปถึงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษายังไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเตอร์คอปอเรชั่น.
- วาสนา เลื่อมเงิน. (2550). *ความพึงพอใจต่อคุณภาพการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษاب้านแพ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).*
- สมศักดิ์ สีนุระเวชย์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.